

Fundació Rodoreda: primeres passes

L'Institut d'Estudis Catalans comprarà la setmana vinent els arxius propietat de la família Rodoreda i abans de la tardor estaran definits els programes d'actuació de la Fundació.

Mercè Rodoreda.

ARXIU

Mercè Rodoreda es va morir el 13 d'abril de 1983, després d'haver passat els últims vuit anys de la vida a Romanjà de la Selva, i d'haver-ne viscuts 36 a l'exili, entre París i Ginebra. El testament de l'escriptora repartia en dos fons tot el que feia referència al seu món literari: l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) es convertia en depositari dels drets d'autor de la seva obra, i la família de l'escriptora, en propietària de 23 caixes que contenien documentació, el que s'ha anomenat "l'arxiu Rodoreda".

Rodoreda redactà el testament el 1975. Com que l'autora va estar fins a l'últim moment treballant, el testament no preveia la destinació de les obres inèdites, algunes inacabades. La família va lliurar a l'IEC, ja en 1983, tres carpetes que contenien aquesta obra. La resta de materials continuava en mans de la família.

Els primers anys després de la mort de l'autora, l'IEC va guardar la documentació del fons Rodoreda sense fer-ne cap ús. No es podia consultar ni estava inventariada. És a partir del 1988, amb motiu del cinquè aniversari de la mort de l'escriptora, i amb el nomenament del nou president de l'Institut, Emili Giralt, que el cas Rodoreda es va començar a activar. Aquest any s'inauguren els jardins de l'Hospital, dedicats a ella, i es fan un seguit d'actes. Al si de la commemoració es fa pública la voluntat d'aquesta institució de publicar l'obra inèdita de l'escriptora. També a partir d'aquest any, es començà a treballar en la idea de crear la Fundació Rodoreda. "L'Institut era depositari d'una part de l'arxiu. Sabent que existia un fons important de correspondència que tenia la família, calia provar d'agrupar tota la documen-

tació", explica Emili Giralt.

LA FUNDACIÓ

La Fundació Rodoreda es va constituir el 25 de març de 1992. La voluntat d'aquesta entitat és d'estudiar la figura literària de Mercè Rodoreda i la narrativa catalana contemporània. És a partir d'aquests objectius que els estatuts de la Fundació destaquen, entre altres projectes, de concedir premis a treballs d'investigació sobre la narrativa catalana del segle XX, titulats "Premis Mercè Rodoreda"; concedir ajuts de tot tipus per a estudis i treballs relacionats amb la narrativa catalana d'aquest segle i principalment per a l'estudi i divulgació de l'obra de la Rodoreda; també la constitució d'una biblioteca que contingui tota l'obra de l'autora i les seves traduccions.

La Fundació Rodoreda és regida per un patronat format pel

Consell Permanent de l'IEC, juntament amb Margarida Puig, nora de Mercè Rodoreda i, a títol personal, també en forma part Joaquim Molas, Jordi Sarsanedas i Joan Triadú, que constitueixen una mena de comissió tècnica. Cap administració pública, per tant, no està representada al patronat.

Tanmateix, es va intentar que el Ministeri de Cultura hi prengué part. A mitjan 1989 es mantenien els primers contactes amb el Ministeri de Cultura, a través del director general de Fundacions, Arnesio Lope Huerta, actual governador civil de Lleó, i posteriorment amb M. Angeles Gutiérrez, directora general de Cooperació Cultural. Els contactes eren positius i anaven per bon camí. S'arribà a un acord verbal amb el ministre Jorge Semprún, pel qual aquest organisme aportaria uns set milions de pessetes a la Fundació. Al llarg de 1990

continuaren les converses, i l'any següent, el nou ministre, Jordi Solé-Tura, es posa al corrent del cas. L'afer es traspassa a la direcció general del Llibre. Les negociacions es mantienien, malgrat que les bones disposicions inicials del Ministeri s'havien encogit. Tal com va manifestar l'actual director general del Llibre, Federico Ibáñez Soler, (EL TEMPS, 15-7-91), el Ministeri només donarà suport a les publicacions que faci l'Institut.

La Fundació Rodoreda vol finançar-se amb els diners que donen els drets d'autor de l'obra de l'escriptora, que puguen anualment a tres o quatre milions, segons Mercè Boronat, secretària d'administració de l'IEC. Encara que, com puntualitza Emili Giralt, es poden demanar possibles col·laboracions a les administracions. La base econòmica que té la Fundació per a actuar no sembla gaire substancial, per més que Mercè Rodoreda sigui "l'escriptora catalana amb més difusió internacional, la més traduïda i la més universal", en paraules de Carme Arnau, biògrafa de la Rodoreda. L'obra d'aquesta escriptora ha estat traduïda a més de quinze llengües. Actualment s'han fet algunes peticions per portar als escenaris obres de teatre com *Un dia*, demanada per Lluís Pasqual, o *El carrer de les Camèlies*, que interessa el Centre Dramàtic de la Generalitat. L'Institut també ha rebut sol·licituds per a fer adaptacions cinematogràfiques de les novel·les *La mort i la Primavera* o *Mirall trencat*.

L'ARXIU RODOREDA

Un dels temes que han preocupat més l'Institut d'Estudis Catalans és d'agrupar en un sol arxiu tota la documentació que deixà Mercè Rodoreda. Es van encetar, doncs, converses amb la família, per tal d'arribar a algun acord amb relació als documents de l'escriptora

que tenia en propietat. Segons Emili Giralt, ja s'ha arribat a un acord amb la família per comprar l'arxiu. S'espera que la setmana entrant se signi el protocol. Tanmateix, una part dels documents ja són a l'IEC.

Montserrat Casals, autora d'una de les biografies sobre la Rodoreda, va realitzar un primer inventari de la documentació que tenia la família, per encàrrec de l'Institut. Segons Casals, "els arxius consten fonamentalment de correspondència, i un important percentatge són cartes d'Armand Obiols (el company de Rodoreda a l'exili) amb escriptors i intel·lectuals de l'època com Josep Carner, Joan Puig i Ferrer o Rafael Tassis. També hi ha poesia bàsicament inèdita, com *El món d'Ulisses*, sobre la qual existeixen cartes de Josep Carner adreçades a Mercè Rodoreda, fent-li comentaris d'aquests poemes. Tota una joia". Entre la documentació existent també s'ha trobat correspondència familiar, de la petita Rodoreda, des que comença a escriure fins que és adolescent. Són cartes adreçades al seu oncle (que després serà el seu marit) que llavors residia a l'Argentina.

La Fundació Rodoreda fa les primeres passes. Joaquim Molas, membre de la comissió tècnica de la Fundació, ha manifestat que només s'han reunit una vegada i que la primera quinzena de juliol faran una segona reunió "per definir una programació general que englobarà els projectes que impulsarà la Fundació". Entre els possibles projectes Molas va destacar la concessió de beques, l'organització d'un simposi sobre l'obra de l'escriptora, l'edició crítica de *La mort i la Primavera* o la publicació de la correspondència. De ben segur, alguns d'aquests projectes es faran coincidir amb la commemoració del desè aniversari de la mort de Rodoreda, que s'escaurà l'any vinent.

Montse Serra

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 s a</p> <p>L'ÒS DANSAIRE James Crumley Seleccions de la Cua de Palla, 124. 224 pàgines</p> <p>Milodragovitch és un curiós detectiu, escèptic, desenganyat i solitari, que encara pot engrescar-se i comprometre's en peregrines causes perdudes.</p>	<p>EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>VINT ANYS DE NOVEL·LA CATALANA AL PAÍS VALENCIÀ</p> <p>Vicent Salvador i Adolf Piquer Quaderns, 41</p> <p>Compendi de textos crítics dels darrers vint anys de novel·la catalana al País Valencià.</p>
<p> Edicions Proa</p> <p>SOMNIS I RUINA</p> <p>Narcís Comadira Col. ELS LLIBRES DE L'OSSA MENOR, 162 Ona antologia de Rossend Arqués</p> <p>Un repàs a l'obra poètica de Comadira, llegida a partir de les seves constants temàtiques principals.</p>	<p> Editorial Empúries</p> <p>PAMFLETS POLÍTICS</p> <p>Joan Fuster Biblioteca Universal Empúries, 16</p> <p>Els textos històrico-polítics més brillants i polèmics escrits per Joan Fuster.</p>
<p>Edicions Bromera</p> <p>NOCTURN A L'ÍNDIA Antoni Tabucchi Traductor: Joan Francesc Mira Col. L'Eclectica, 16</p> <p>La recerca d'un amic desaparegut, el costal ocult de ies coses, la màgia de l'Índia.</p>	<p> curial</p> <p>HISTÒRIA DE CARDONA</p> <p>Antoni Bach Documents de Cultura, 20</p> <p>Història moderna de Cardona, continuació fins als nostres dies de la inacabada obra homònima de Mn. J. Serra i Vilaró.</p>
<p>GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA</p> <p>GIMNÀSTICA ARTÍSTICA MASCULINA Reglament Oficial</p> <p>La primera versió catalana autoritzada de les regles internacionals que regeixen la pràctica d'aquest esport.</p>	<p> UNIVERSITAT DE VALÈNCIA</p> <p>ESTUDIS, 17</p> <p><i>Monogràfic antracicles</i> Revista històrica fundada per Joan Reglà i dedicada essencialment als temes valencians dels segles XVI, XVII i XVIII. Abraça també altres aspectes temàtics i cronològics. DEPARTAMENT D'HISTÒRIA MODERNA</p>